

TUUSULA

Osbu-katsaus vuodet 2018-2022

-Toteutukset

-Kehittäminen

-Markkinointikustannukset

Tarkastuslautakunta 17.10.2022

Katja Repo

Tuusulan osbun periaatteet

”Tuusulassa on hyvä elää”

- Päätösvalta aidosti asukkailla. Ideoita rajataan mahdollisimman vähän (kunnan päätösvallassa ja budjetin rajoissa oleva asia). Kaikki toteutuskelpoiset ideat viedään äänestykseen.
- Prosessin kaikkien vaiheiden läpinäkyvyys
- Vuorovaikutus organisaation ja asukkaiden kanssa
- Osallistumisen helppous
- Asukkaat voivat halutessaan osallistua koko prosessiin (ideointi-ehdotusten yhteiskehittäminen-markkinointi-äänestäminen-toteutus).
- Strategian mukaisuus
- Saavutettavuus

Tuusulan osbun tavoitteet

”Me teemme yhdessä uutta Tuusulaa”

- Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen (sitoutuminen kotikuntaan)
- Vuorovaikutuksen lisääminen kuntaorganisaation ja asukkaiden välillä
- Ymmärryksen lisääminen kunnan toiminnasta, esim. projektien läpivieminen, aikataulut, kustannusten muodostuminen
- Yhdenvertaisuuden edistäminen
- Tuusulan osallisuusmallin jalkauttaminen
- Asukkaiden osallisuuden vahvistaminen ja yhteisöllisyyden lisääminen
- Yhteiskehittäminen ja osbu-projektien toteuttaminen edistävät organisaation eri toimialojen ja yksiköiden vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa → opitaan tekemään yhteistä työtä.
- Vahvistaa Tuusulan brändiä: edelläkävijyys, dynaamisuus ja osallisuus

Tuusulan osallistuvan budjetoinnin kehitys vuosina 2018-2022

Vuosi	Budjetti €	Idea-haku	Arviointi	Kannatus	Yhteiskehitys	Äänestys	Ideat, kpl	Äänestys-ehdotuksia, kpl	Toteutukseen, kpl	Kokonaissäänimäärä	Äänestäjiä, hlö	Äänestys %
2018	40 000	x	x	x	-	-	65	-	13	-	-	-
2019	100 000	x	x		x	x	269	95	34	2011	591	2 %
2020	100 000	x	x		x	x	684	179	37	19556	2030	6,1 %
2021	100 000	x	x		x	x	344	136	26	24555	2455	7,4 %
2022	100 000	x	x		x	x	551	188	31	18394	2099	6,3 %

OSBU-projektien toteutus

- Vuosina 2018-2019 toteutukset osin kehittämisverkostoissa ja budjetit eriytettyinä Hyvinvointiin, Kulttuuriin ja Kehittämisverkostoihin. Decidim-kirjaustapa muuttui vuonna 2020, vuosina 2018-2019 'erillistoteutuksia' ei kirjattu Decidimiin
  - Lasten harrastusmahdollisuudet heti koulupäivän jälkeen (2019) toteutettu koulun kerhotoimintana
  - Lasten harrastustoiminnan tukeminen (2019) toteutettu erillishakuna 2019-2020
  - Ikäihmisten kuntoilulaite Notkokuistoon (2019), hankittu yksi laite 2019 ja seuraavan vuonna ikäihmisten oma kuntoilupuisto
- Vuonna 2020 (1. koronavuosi), toteutuksen tila 86,2 %
  - Koronan vuoksi ei voitu toteuttaa kolmea projektia (uimahallikuljetukset uimahallin ollessa kiinni ja rajoitusten vuoksi ravintolapäivä ja kuvataidekoulun maalaustapahtuma torilla (Väriä torille))
  - Ruotsinkylän metsän opasteet tehty Luken ja Metsähallituksen yhteistyön myötä vasta 2021
- Vuonna 2021 (2. koronavuosi), toteutuksen tila 98,6 %
  - Rykmentinpuiston opasteiden laitto siirtynyt vuodelle 2022
  - Kellokosken mopo- ja pyöräpajan loppubudjetti käytetty nuorisotalojen pyöräkorjausvälineisiin
- Vuonna 2022 (käynnissä), toteutuksen nykytila **87,4% / 17.10.2022** (35,2% / 7.6.2022)
  - 1 projekti (Tuusulalaisten kesäkahvila) tulee siirtymään kesälle 2023, koska tarvittavaa kahvilavaunua ei saatu vuokralle kesäksi 2022
- **Vuodelle 2023 esitetään kustannusneutraalia muutosta toteuttaa kuntatasoinen osbu-kierros joka toinen vuosi 200 000 € budjetilla.**

Yhteenveto osbu-toteutuksista, tilanne 17.10.2022

Vuosi	Projektien määrä, kpl	Toteutui ko. vuonna, lkm	Siirtyi/siirtyy seuraavalle vuodelle, lkm	Toteutumatta jääneet projektit, lkm	Huomioita
2018	13	13	-	-	
2019	34	33	1	-	
2020	37	33	1	3	koronarajoitukset
2021	26	25	1	-	
2022 (tilanne 17.10.2022)	31	30 (arvio)	1	-	Tarvittavaa kalustoa ei saatavilla vuonna 2022
Yhteensä	141	134	4	3	

TUUSULA

HAVAINTOJA JA KEHITYSSUUNTIA OSBU 2022

Katja Repo 22.8.2022

29.8.22 täydennetty tiimin ehdotus, 31.8. seuraavan
osbun aikataulutus, hyte ltk 22.8. ja tarkla 17.10.

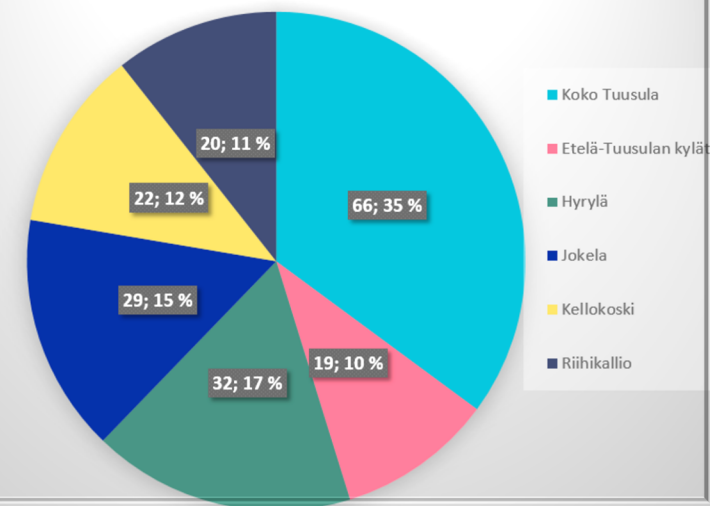
OSBU 2022 havaintoja 1/3

- Asukkaiden luottamus prosessiin ja omiin vaikuttamismahdollisuuksiin on hyvällä tasolla.
- Suurin osa asukkaista kokee osbun tervetulleena tapana vaikuttaa kunnan asioihin sekä tulee jatkossakin osallistumaan siihen (N. Salminen, 2022).
- Osallistuminen lisää asukkaiden ymmärrystä kunnan asioista ja luo tunnetta siitä, että voi vaikuttaa kunnassa.
- Lisää organisaation asiantuntijoiden ymmärrystä asukkaiden ja alueiden tarpeista.
- Edistää verkostoitumista ja kumppanuuksia yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Yhteiskehittäminen

- Pajat virtuaalisina ja liveinä
- Poikkihallinnollista työskentelyä yhdessä asukkaiden kanssa
- Lisää asiantuntijoiden ymmärrystä asukkaiden tarpeista ja paikallisista olosuhteista
- Lisää asukkaiden ymmärrystä kustannuksista
- Tekee taustatyön näkyväksi
- Mahdollistaa verkostoitumisen ja edistää kumppanuuksien syntymistä

OSBU 2022 Äänestys ehdotukset

Hyte-ltk 8.2.22

TUUSULA

Elämisen taidetta.

OSBU 2022 havaintoja 2/3

- Osbun tunnettuus lisääntynyt, tosin äänestysaktiivisuuden kasvu kääntyi vuonna 2022 laskuun. Äänestysprosentti laski 15% vuodesta 2021 → markkinoinnilla iso merkitys!
- Aktiivisin ryhmä on keski-ikäiset naiset, lasten ja nuorten osuus Tuusulassa keskimääräistä pienempi.
- Aukkaiden ideat kehittyneet vuosien aikana yhteisöllisemmiksi ja realistisemmiksi. Yli puolet ei jatkoon pääsevistä ideoista hylätään budjetin ylittävänä.
- Ideat ja äänestäminen jakautuvat koko kunnan alueelle. Eniten äänestetään oman asuinalueen ideoita. Keskimääräinen äänestäjä äänestää kahdella eri alueella (oma asuinalue ja Koko Tuusula)
- Pienet ja halvat asuinalueen ideat saavat eniten ääniä
- Alueellisten budjettien pienuus ohjaa ideoita ja yhteiskehittämistä pieniin projekteihin (penkit, kukkaset) → osa henkilöstöstä ja asukkaista kokee nappikaupaksi ja näennäisvaikuttamiseksi.

N. Salminen 2022

TUUSULA

Elämisen taidetta.

OSBU 2022 havaintoja 3/3

- Henkilöstön tietoisuus prosessista ja sen tavoitteista on kasvanut.
- Osbu mielletään vielä helposti osallisuustiimin työksi, ei koko kunnan yhteiseksi työksi
- Haastavia ovat osbu-toteutukset joilla ei ole kuntaorganisaatiossa selkeää 'isäntää' tai kopin ottajaa.
- Kustannusarviot toteutuvat alkuvuotia paremmin.
- Osa kokee prosessin työlääksi "ylimääräiseksi työksi".
- Pienissä prosesseissa yhtä iso työ kuin isoissa.
- Osa henkilöstöstä kokee osbun välineeksi toteuttaa asukkaiden ideoita ja olla vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.
- Osbujen toteutukseen tulee varata työaikaresurssia (osana seuraavan vuoden toimintasuunnitelmia)

Osbu toteuttaa Tuusulan osallisuusmallia.

Tulokulmat: Ymmärrämme asukkaiden tarpeita, Suunnittelemme palveluita yhdessä asukkaiden kanssa, Teemme päätöksiä yhdessä ja Otamme asukkaat toiminnan toteuttajiksi.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Erot Tuusulan ja Helsingin osbussa

- Budjetin koko; Hki 6,78 €/asukas, Tuusula 2,5 €/asukas.
Päätoimisesti 8 hengen työpanos kahden vuoden ajan (22 htv), lisäksi pajoissa (8 kpl) ja asukastilaisuuksissa (240 kpl) osallistui 160 kaupungin asiantuntijaa. Helsingissä satsattu osallistumisalustaan ja sähköisiin työskentelyalustoihin (back-office).
- Helsingin osbu-prosessi pidempi ja viranhaltijavetoisempi. Helsingissä osbu toteutetaan kahden vuoden välein, budjettia ei ole sidottu kalenterivuoteen.
- Osbuun osallistuminen lisäsi Tuusulassa kiinnostusta vaikuttaa kunnan päätöksentekoon enemmän kuin Helsingissä.
- Tuusulalaiset pitivät äänestys ehdotuksia selkeämpinä ja ymmärrettävimpinä kuin helsinkiläiset. Myös niiden lukumäärää pidettiin sopivampana. Helsinkiläiset kokivat äänestys ehdotusten olevan liian samankaltaisia ja päällekkäisiä, tuusulalaisista valtaosa ei tällaista kokenut.

[Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin loppuarviointi Omastadi 2018 – 2020 - BIBU](#)

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Osallisuustiimin ehdotus

- Toteutetaan kuntatasoinen osbu 2 vuoden välein budjetilla 200 000 € (onko mahdollista nostaa tasoa siten, että summa olisi 2 vuodelle esim. 300 000€)
  - + Mahdollistaisi isommat ja vaikuttavammat projektit. Projekteille saisi järkevän kustannusten alarajan (esim. 5 000 €), mikä vähentäisi työläitä pikkuprojekteja
  - + Lieventää kiirettä, antaa viranhaltijoille enemmän valmistelu- ja toteutusaikaa
  - + Suunnitelmallisuus paranee kun pystyy sisällyttämään seuraavan vuoden toimintasuunnitelmaan
  - + Isompi summa herättää laajempaa kiinnostusta
  - Prosessi pitenee, asukkaan ideasta toteutukseen pahimmillaan yli 1,5 vuotta -> heikentää osallisuuden kokemusta. Etenkin lasten kokemusmaailmassa pitkä aika.
- Lisäksi toteutetaan välivuosina kevyempi teemakohtainen osbu, budjetti esim. 20 – 40 000 € toimialasta ja teemasta riippuen. Budjetti voisi olla toimialan budjetista.
  - + Osbu pysyisi vuosittaisena ja paremmin ihmisten mielessä
  - + Eri toimialojen ja yksiköiden sitoutuminen osbuun voisi vahvistua teemakohtaisella osbulla
  - Teema rajoittaa asukkaiden ideoita ja supistaa vaikuttamismahdollisuuksia

Ehdotus seuraavan osbun aikataulusta

Kehityssuuntia

Vaikuttavuuden
lisääminen

Kasvatetaan
kokonaisbudjettia

Rajataan ideoita
(teemoitus)

Ei-toteutuvien
ideoiden huomioiminen
muussa toiminnassa

Satsataan
vuorovaikutukseen
ja
lähidemokratiaan

Yhteiskehittämisen
toimintamallin
parantaminen

Asukasyhteistyön ja
yhteisökumppanuuksien
luominen osun avulla

Luodaan toimintamallit
erityisryhmien
osallistumisen
lisäämiseksi
(yhdenvertaisuus)

Sujuvoitetaan
prosessia

Parannetaan sähköisiä
työskentelyalustoja

Kevennetään
asiantuntijoiden
työmäärää

Viritetään aikatauluja ja
prosessien osia

Jotain muuta?

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Havaintojen lähteet

Tutkimukset

- [External stakeholder engagement in urban development: participatory budgeting as a means to activate citizens](#)
Niklas Salminen / Tampereen yliopisto
- [Tuusulan OSBU 2022 Tutkimustulokset](#), Antti Hukkanen / Mainiotech Oy
- Vielä kesken, valmistune syksyllä 2022 : Yhteiskehittäminen OSBU-prosessissa henkilöstön näkökulmasta ,
Jenni Kirmanen, Tampereen yliopisto

Muut havainnot ja palautteet

- [Harjoittelijan huomiot](#), Daria Tarkhova / Helsingin yliopisto
- Henkilöstön havainnot ja palautteet, Osbu kick-off syksy 2021 ja karonkka kevät 2022
- Hyte-lautakunta
- Osallisuustiimi

TUUSULA

KUSTANNUKSIA

Osallistuva budjetointi 2020-prosessi -markkinointikulut

- **Painotuotteet ja työpajamateriaalit** noin 4 000 €
(vuonna 2019 syksyllä ei ollut omaa seurantakoodia käytössä vuoden 2020 osbulle, siksi kuluja kirjattu teeman mukaan eri kustannuspaikoille; markkinointiin. osallisuustyöhön jne. sen vuoksi nyt paras mahdollinen arvio osbun kustannusosuuksista)
- **Sosiaalinen media** noin 200€
- **Digi Keski-Uusimaa** 517€ (alv 0%)
- **Printti Keski-Uusimaa** 1 644€ (alv 0%)

Kulut yhteensä n. 6 360 €

Markkinointikampanjan tavoitteet

- Kunnan yleismarkkinointi ja pitovoiman kasvattaminen
- Kunnan lähestyttävyyden lisääminen - kunta on asukkaiden yhteisö ja asukkaat saavat päättää yhteisten varojen käytöstä
- Osallistuvan budjetoinnin tunnettuuden lisääminen ja äänestysprosentin kasvattaminen → **TOTEUTUI**
- Lisätä yhteiskunnallista aktiivisuutta - osallistuva budjetointi lisää tutkitusti äänestysaktiivisuutta myös vaaleissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Osallistuva budjetointi 2021-prosessi - markkinointikulut

- **Asukaslehdykkä kaikille tuusulalaisille** (jaossa 7.1.2021) - neljä eri osiota: osallistuva budjetointi, Tuusulan lähettiläät, palvelukeskuskysely ja viestintäkysely

- Lehdykän taitto 1400€ (alv 0%)
  - Lehdykän painatus 1 579€ (alv 0%)
  - Lehdykän jakelu 1227€ (alv 0%)
- } Osbu ¼ kuluista
1051,5€

- **Katumarkkinointi, syksy 2020 ja tammikuu 2021**

- Mainostaulut 6480€ (alv 0%)
- Mainostaulujen kiinnitys 1 675€ (alv 0%)

- **Osbu-auto, tammikuu 2021**

- Asuntoauton vuokra 633€ (alv 0%)
- Teippaus 2500€ (alv 0%)

- **Sosiaalinen media** noin 30-50€

- **Printti Keski-Uusimaa** 517€ (alv 0%)

Kulut yhteensä 12 906,5€

Markkinointikampanjan tavoitteet

- Kunnan yleismarkkinointi ja pitovoiman kasvattaminen
- Kunnan lähestyttävyyden lisääminen - kunta on asukkaiden yhteisö ja asukkaat saavat päättää yhteisten varojen käytöstä
- Osallistuvan budjetoinnin tunnettuuden lisääminen ja äänestysprosentin kasvattaminen → **TOTEUTUI**
- Lisätä yhteiskunnallista aktiivisuutta - osallistuva budjetointi lisää tutkitusti äänestysaktiivisuutta myös vaaleissa

Osallistuva budjetointi 2022-prosessi - markkinointikulut

- **Katumarkkinointi** 4 702,00 €
  - Mainostaulut ideahausta, syksy 2021, 3540 € (alv 0%)
  - Mainostaulujen kiinnitys 1162 € (alv 0%)
- **Sosiaalinen media** 229,63€
- **Printti Keski-Uusimaa** 987,00 € (alv 0%)
- **Painotuotteet** 225,00 € (alv 0%)
- **Kulut yhteensä 6 143 €** (asukaslehden kanssa 10 591 €)
- Asukaslehdessä oma osbu-liite, kustannuserittely sisällön mukaan keinotekoista
  - Viestintä/Osbu-artikkelin toimittajapalkkio viestintä **520,00 €**. Lehdykän taitto omana työnä, koko lehden painatus ja jakelu 5694,81 € (alv 0%), sivumäärän 10 s./32 s. mukaan laskennallinen osuus **3 928,86 €**

Markkinointikampanjan tavoitteet

- Kunnan yleismarkkinointi ja pitovoiman kasvattaminen
- Kunnan lähestyttävyyden lisääminen - kunta on asukkaiden yhteisö ja asukkaat saavat päättää yhteisten varojen käytöstä
- Osallistuvan budjetoinnin tunnettuuden lisääminen ja äänestysprosentin kasvattaminen → **EI TOTEUTUNUT**
- Lisätä yhteiskunnallista aktiivisuutta - osallistuva budjetointi lisää tutkitusti äänestysaktiivisuutta myös vaaleissa

Osallistuvan budjetoinnin 2022 kiinteitä kuluja

- Yhteisömanagerin työajasta $\frac{1}{4}$ (noin 15 000€ sivukuluineen)
- Osallistu.tuusula.fi -alusta noin 5 000€/vuosi
- Osallistuvan budjetoinnin määräraha 100 000€ (pormestarin esitys)
- Markkinointi ja materiaalit noin 10 000€ (toteutuksen laajuudesta riippuen)